31996L0067

TARYBOS DIREKTYVA 96/67/EB

1996 m. spalio 15 d.

dėl patekimo į Bendrijos oro uostuose teikiamų antžeminių paslaugų rinką

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 84 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ([1]),

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([2]),

laikydamasi Sutarties ([3]) 189c straipsnyje nustatytos tvarkos,

(1) kadangi Bendrija laipsniškai diegė bendrą oro transporto politiką, siekdama pagal Sutarties 7a straipsnį sukurti vidaus rinką, laikomą ilgalaikiu įnašu ekonominei ir socialinei pažangai skatinti;

(2) kadangi Sutarties 59 straipsniu siekiama pašalinti apribojimus laisvai teikti paslaugas Bendrijoje; kadangi pagal Sutarties 61 straipsnį tas tikslas turi būti įgyvendintas vykdant bendrą transporto politiką;

(3) kadangi taikant Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 2407/92 ([4]), (EEB) Nr. 2408/92 ([5]) ir (EEB) Nr. 2409/92 ([6]) tas tikslas oro transporto paslaugų atžvilgiu buvo pasiektas;

(4) kadangi oro uostuose teikiamos antžeminės paslaugos yra svarbios siekiant užtikrinti tinkamą oro transporto veiklą; kadangi tos paslaugos yra svarbios siekiant užtikrinti veiksmingą oro transporto infrastruktūros eksploatavimą;

(5) kadangi suteikus teisę patekti į oro uostuose teikiamų antžeminių paslaugų rinką, turėtų sumažėti oro transporto bendrovių veiklos sąnaudos ir turėtų pagerėti oro uosto naudotojams teikiamų paslaugų kokybė;

(6) kadangi atsižvelgiant į subsidiarumo principą yra svarbu, kad į oro uostuose teikiamų antžeminių paslaugų rinką būtų patenkama pagal bendrąsias Bendrijos nuostatas, leidžiant valstybėms narėms atsižvelgti į konkrečias sektoriaus ypatybes;

(7) kadangi 1994 m. birželio mėn. komunikate „Civilinės aviacijos perspektyvos Europoje“ Komisija paskelbė ketinanti iki 1994 m. pabaigos imtis iniciatyvos siekiant užtikrinti teisę patekti į Bendrijos oro uostuose teikiamų antžeminių paslaugų rinką; kadangi Taryba 1994 m. spalio 24 d. rezoliucijoje dėl padėties Europos civilinės aviacijos sektoriuje ([7]) patvirtino, kad atveriant rinką būtina atsižvelgti į reikalavimus dėl padėties oro uostuose;

(8) kadangi 1995 m. vasario 14 d. rezoliucijoje dėl Europos civilinės aviacijos ([8]) Europos Parlamentas pakartotinai pareiškė susirūpinimą dėl to, kad turėtų būti atsižvelgta į įtaką, kuri, suteikus teisę patekti į antžeminių paslaugų rinką, būtų padaryta darbo ir saugos sąlygoms Bendrijos oro uostuose;

(9) kadangi teisė laisvai patekti į antžeminių paslaugų rinką suderinama su efektyviu Bendrijos oro uostų veikimu;

(10) kadangi teisė laisvai patekti į antžeminių paslaugų rinką turi būti taikoma laipsniškai ir suderinta su sektoriaus reikalavimais;

(11) kadangi tam tikroms antžeminėms paslaugoms patenkant į rinką ir taikant saviteiką, galima susidurti su saugos, apsaugos, paslaugų masto ir prieinamos vietos antžeminėms paslaugoms teikti sunkumais; kadangi dėl to yra būtina, siekiant apriboti antžeminių paslaugų oro uoste teikėjų, kurie yra įgalioti teikti tokių kategorijų paslaugas, skaičių; kadangi taip pat turėtų būti galima apriboti saviteiką; kadangi pastaruoju atveju kriterijai, taikomi nustatant pirmiau minėtus apribojimus, turi būti tinkami, objektyvūs, aiškūs ir nediskriminaciniai;

(12) kadangi jeigu antžeminių paslaugų teikėjų skaičius apribojamas, siekiant užtikrinti veiksmingą konkurenciją, būtina, kad bent vienas paslaugų teikėjas būtų nepriklausomas ir nuo oro uosto vadovybės, ir nuo pagrindinio vežėjo;

([1]) OL C 142, 1995 6 8, p. 7 ir OL C 124, 1996 4 27, p. 19.
([2]) OL C 301, 1995 11 13, p. 28.
([3]) 1995 m. lapkričio 16 d. pareikšta Europos Parlamento nuomonė (OL C 323, 1995 12 4, p. 106), 1996 m. kovo 28 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 134, 1996 5 6, p. 30) ir 1996 m. liepos 16 d. Europos Parlamento sprendimas (OL C 261, 1996 9 9).
([4]) OL L 240, 1992 8 24, p. 1.
([5]) OL L 240, 1992 8 24, p. 8. Reglamentas su pakeitimais, padarytais 1994 m. Stojimo aktu.
([6]) OL L 240, 1992 8 24, p. 15.
([7]) OL C 309, 1994 11 5, p. 2.
([8]) OL C 56, 1995 3 6, p. 28.

(13) kadangi siekiant, kad oro uostai veiktų tinkamai, jie turi turėti galimybę tam tikrų infrastruktūros dalių, kurias dėl techninių priežasčių, pelningumo arba aplinkai daromo poveikio sunku išskirstyti arba dubliuoti, valdymo teisę pasilikti sau; kadangi centralizuotas tų infrastruktūros dalių valdymas vis dėlto gali netrukdyti jomis naudotis oro uosto antžeminių paslaugų teikėjams arba saviteiką taikantiems oro uosto naudotojams;

(14) kadangi tam tikrais atvejais šie suvaržymai gali būti tokie, kad jais galima pagrįsti tokio masto apribojimus patekti į rinką arba saviteiką, jog tie apribojimai būtų atitinkami, objektyvūs, aiškūs ir nediskriminaciniai;

(15) kadangi tos išimtys turi būti taikomos tam, kad oro uosto administracijai būtų suteikta galimybė tuos apribojimus pašalinti arba bent sumažinti; kadangi tas išimtis turi patvirtinti Komisija, kuriai padeda patariamasis komitetas, ir jos turi būti suteikiamos konkrečiam laikotarpiui;

(16) kadangi siekiant išlaikyti veiksmingą ir sąžiningą konkurenciją, kai antžeminių paslaugų teikėjų skaičius yra ribotas, pastarieji turi būti pasirinkti taikant aiškią ir nešališką tvarką; kadangi pasirenkant antžeminių paslaugų teikėjus, turėtų būti tariamasi su oro uosto naudotojais, nes jiems svarbiausia yra oro uoste teikiamų antžeminių paslaugų, kurių jie pageidauja, kokybė ir kaina;

(17) kadangi dėl to būtina imtis priemonių, kad renkantis įgaliotuosius antžeminių paslaugų teikėjus, oro uosto naudotojams atstovautų iš jų atstovų įkurtas komitetas, kuriame būtų su tais naudotojais tariamasi;

(18) kadangi tam tikromis aplinkybėmis ir konkrečiomis sąlygomis pasirenkant antžeminių paslaugų oro uostuose teikėjus, įpareigojimo teikti viešąsias paslaugas taikymą kituose oro uostuose galima išplėsti tame pačiame atitinkamos valstybės narės geografiniame regione;

(19) kadangi oro uosto vadovybė taip pat gali teikti antžemines paslaugas ir savo sprendimais labai įtakoti konkurenciją tarp antžeminių paslaugų teikėjų; kadangi dėl to yra svarbu, siekiant išlaikyti sąžiningą konkurenciją, kad būtų reikalaujama, jog oro uostų infrastruktūros valdymo ir reguliavimo veiklos bei antžeminių paslaugų teikimo sąskaitos būtų skirtingos;

(20) kadangi oro uostas tų antžeminių paslaugų, kurias jis teikia, negali dotuoti iš pajamų, kurias jis gauna kaip oro uosto vadovybė;

(21) kadangi tokie patys aiškumo reikalavimai turi būti taikomi visiems tiekėjams, kurie pageidauja antžemines paslaugas pasiūlyti trečiajai šaliai;

(22) kadangi siekiant, kad oro uostai galėtų vykdyti savo infrastruktūros valdymo funkcijas, oro uosto patalpose užtikrintų saugą ir apsaugą bei tausotų aplinką ir laikytųsi galiojančių socialinių taisyklių, valstybės narės turi turėti teisę nustatyti, jog antžemines paslaugas oro uostuose būtų galima teikti gavus patvirtinimą; kadangi tokio patvirtinimo suteikimo kriterijai turi būti objektyvūs, aiškūs ir nediskriminaciniai;

(23) kadangi dėl tų pačių priežasčių valstybės narės turi turėti teisę nustatyti ir įgyvendinti būtinas taisykles, siekiant užtikrinti tinkamą oro uosto infrastruktūros veikimą; kadangi tos taisyklės turi būti skirtos numatomam tikslui pasiekti ir neturi labiau, nei yra numatyta šioje direktyvoje, praktiškai riboti galimybės patekti į rinką arba riboti oro uosto naudotojo laisvės į saviteiką; kadangi taisyklės turi atitikti objektyvumo, aiškumo ir nediskriminavimo principus;

(24) kadangi valstybės narės turi išlaikyti teisę užtikrinti atitinkamą oro uostuose antžemines paslaugas teikiančių įmonių darbuotojų socialinę apsaugą;

(25) kadangi teikėjams, kuriems išduotas leidimas oro uostuose teikti antžemines paslaugas, ir oro uosto naudotojams, turintiems leidimą saviteikai, teisė patekti į oro uosto įrenginius turi būti taip užtikrinta, kad jie galėtų naudotis savo teisėmis ir kad būtų užtikrinta sąžininga ir lygi konkurencija; kadangi vis dėlto turi būti įmanoma nustatyti mokestį už teisę patekti į oro uosto įrenginius;

(26) kadangi yra pagrįsta, kad tik trečiųjų šalių antžeminių paslaugų teikėjams ir trečiųjų šalių oro uostų naudotojams šia direktyva pripažįstamos teisės būtų suteikiamos griežtai laikantis apibusiškumo; kadangi jeigu toks abipusiškumas neužtikrinamas, valstybė narė turėtų turėti teisę, atsižvelgiant į pirmiau minėtus paslaugų teikėjus ir oro uosto naudotojus, tas teises sustabdyti;

(27) kadangi 1987 m. gruodžio 2 d. Londone Ispanijos Karalystė ir Jungtinė Karalystė bendroje deklaracijoje, kurią pasirašė abiejų šalių Užsienio reikalų ministrai, susitarė dėl priemonių glaudžiau bendradarbiauti naudojant Gibraltaro oro uostą ir tos priemonės dar turi būti pradėtos taikyti;

(28) kadangi ši direktyva neturi įtakos taikant Sutarties taisykles; kadangi visų pirma Komisija stengsis užtikrinti, kad tų taisyklių būtų laikomasi, jeigu būtina, naudodamasi visais jai pagal Sutarties 90 straipsnį suteiktais įgaliojimais,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma bet kuriam valstybės narės, kuri laikosi Sutarties nuostatų, teritorijoje esančiam oro uostui, tokiomis aplinkybėmis tinkamam komerciniam eismui:

a) 7 straipsnio 1 dalies nuostatos dėl antžeminių paslaugų kategorijų, kurios skiriasi nuo 7 straipsnio 2 dalyje nurodytų kategorijų, visuose oro uostuose, neatsižvelgiant į eismo intensyvumą juose, taikomos nuo 1998 m. sausio 1 d.

b) 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos nuostatos dėl antžeminių paslaugų kategorijų nuo 1998 m. sausio 1 d. taikomos oro uostuose, kuriuose per metus vežama ne mažiau kaip milijonas keleivių arba 25 000 tonų krovinių.

c) 6 straipsnyje nurodytos nuostatos dėl oro uostuose teikiamų antžeminių paslaugų kategorijų nuo 1999 m. sausio 1 d. taikomos oro uostuose:

— kuriuose per metus vežama ne mažiau kaip 3 milijonai keleivių arba 75 000 tonų krovinių arba

— kuriuose per šešis ankstesnių metų mėnesius iki balandžio 1 d. arba spalio 1 d. buvo vežama ne mažiau kaip 2 milijonai keleivių arba 50 000 tonų krovinių.

2. Nepažeidžiant 1 straipsnio dalies nuostatų, nuo 2001 m. sausio 1 d. šios direktyvos nuostatos pagal Sutarties nuostatas taikomos bet kuriame valstybės narės teritorijoje esančiame oro uoste, kuris tinkamas komerciniam eismui ir kuriame per metus vežama ne mažiau kaip 2 milijonai keleivių arba 50 000 tonų krovinių.

3. Jeigu oro uoste vežamų krovinių kiekiai prilygsta šiame straipsnyje nurodytiems kiekiams, tačiau neprilygsta atitinkamiems vežamų keleivių kiekiams, šios direktyvos nuostatos netaikomos tik keleiviams skirtų antžeminių paslaugų kategorijoms.

4. Komisija informavimo tikslais *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* paskelbia šiame straipsnyje nurodytų oro uostų sąrašą. Sąrašas pirmą kartą paskelbiamas per tris mėnesius nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos, o vėliau skelbiamas kasmet.

Kiekvienais metais iki liepos 1 d. valstybės narės Komisijai perduoda sąrašui parengti būtinus duomenis.

5. Laikoma, kad šią direktyvą taikant Gibraltaro oro uoste, nepažeidžiamos atitinkamos Ispanijos Karalystės ir Jungtinės Karalystės teisinės pozicijos, atsižvelgiant į ginčą dėl teritorijos, kurioje yra oro uostas, suvereniteto.

6. Ši direktyva Gibraltaro oro uoste netaikoma tol, kol neįsigalios 1987 m. gruodžio 2 d. Ispanijos Karalystės ir Jungtinės Karalystės Užsienio reikalų ministrų bendroje deklaracijoje numatytos priemonės. Ispanijos ir Jungtinės Karalystės Vyriausybės apie tą datą praneš Tarybai.

2 straipsnis

Apibrėžimai

Šioje direktyvoje:

a) „oro uostas“ – tai specialiai orlaiviams leistis, kilti ir manevruoti pritaikytas žemės plotas, įskaitant pagalbinius įrenginius, kurie gali būti reikalingi atliekant pirmiau minėtus veiksmus, siekiant atitikti orlaivių eismo ir paslaugų poreikius, įskaitant pagalbinius, komercinėms oro susisiekimo paslaugoms skirtus įrenginius;

b) „oro uosto sistema“ – tai po du arba daugiau sugrupuoti oro uostai, siekiant atitikti to paties miesto arba konurbacijos poreikius, kaip nurodyta 1992 m. liepos 23 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2408/92 dėl Bendrijos oro vežėjų galimybės naudotis Bendrijos vidaus oro eismo maršrutais II priede;

c) „oro uostą valdanti institucija“ – tai institucija, kurios tikslas, kartu vykdant kitokią veiklą arba, priklausomai nuo aplinkybių, tokios veiklos nevykdant, pagal nacionalinės teisės aktus arba įstatymus valdyti ir tvarkyti oro uosto infrastruktūrą bei derinti skirtingų atitinkamame oro uoste arba oro uosto sistemoje dirbančių operatorių veiklą;

d) „oro uosto naudotojas“ – tai bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, atsakingas už keleivių, pašto ir (arba) krovinių vežimą oro transportu iš oro uosto arba į atitinkamą oro uostą;

e) „antžeminės paslaugos“ – tai priede aprašytos oro uosto naudotojams oro uostuose teikiamos paslaugos;

f) „saviteika“ – tai situacija, kai oro uosto naudotojas tiesiogiai pats sau teikia vienos arba daugiau kategorijų antžemines paslaugas ir su trečiąja šalimi nesudaro jokios sutarties toms paslaugoms teikti; taikant šį apibrėžimą, oro uosto naudotojai tarpusavyje trečiosiomis šalimis nelaikomi, jeigu:

— vienas oro uosto naudotojas turi kontrolinį kito oro uosto naudotojo akcijų paketą arba

— vienas asmuo turi kiekvieno oro uosto naudotojo kontrolinį akcijų paketą;

g) „antžeminių paslaugų teikėjas“ – tai bet kuris juridinis arba fizinis asmuo, trečiosioms šalims teikiantis vienos arba daugiau kategorijų antžemines paslaugas.

3 straipsnis

Oro uostą valdanti institucija

1. Jeigu oro uostą arba oro uosto sistemą valdo ir eksploatuoja ne viena, o keletas atskirų institucijų, šioje direktyvoje kiekviena iš tų institucijų laikoma oro uostą valdančios institucijos dalimi.

2. Taip pat jeigu keliems oro uostams arba oro uostų sistemoms valdyti yra įkurta tik viena tokia institucija, kiekvienas iš tų oro uostų arba oro uostų sistemų šioje direktyvoje laikomas atskiru vienetu.

3. Jeigu oro uostų valdančiąsias institucijas prižiūri arba kontroliuoja nacionalinės valdžios institucija, atsižvelgiant į jai tenkančias teisines pareigas, ta institucija įpareigojama užtikrinti šios direktyvos taikymą.

4 straipsnis

Sąskaitų atskyrimas

1. Jeigu oro uosto valdančioji institucija, oro uosto naudotojas arba antžeminių paslaugų teikėjas oro uoste teikia antžemines paslaugas, antžeminių paslaugų sąskaitas pagal dabar galiojančius komercinių veiksmų būdus reikia visiškai atskirti nuo kitų jų veiklos sąskaitų.

2. Valstybės narės paskirtas nepriklausomas tikrintojas turi patikrinti, ar tos sąskaitos buvo atskirtos.

Tikrintojas taip pat patikrina, ar lėšos, kurias valdymo institucija gauna vykdydama oro uosto valdymo institucijos funkcijas, neskiriamos veiklai, kurią vykdydama ta valdymo institucija oro uoste teikia antžemines paslaugas.

5 straipsnis

Oro uosto naudotojų komitetas

1. Ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos valstybės narės užtikrina, kad kiekviename atitinkamame oro uoste oro uosto naudotojų atstovai arba oro uosto naudotojus atstovaujančios organizacijos įkurtų komitetą.

2. Visi oro uosto naudotojai turi teisę būti to komiteto nariais arba, jeigu jie to pageidauja, kad jiems atstovautų organizacija, kurią tie naudotojai paskiria savo atstovu.

6 straipsnis

Trečiosioms šalims teikiamos antžeminės paslaugos

1. Valstybės narės pagal 1 straipsnyje nustatytą tvarką imasi būtinų priemonių, siekdamos antžeminių paslaugų teikėjams užtikrinti laisvą patekimą į antžeminių paslaugų teikimo trečiosioms šalims rinką.

Valstybės narės turi teisę reikalauti, kad antžeminių paslaugų teikėjai būtų įsisteigę Bendrijoje.

2. Valstybės narės gali riboti paslaugų teikėjų, kuriems išduotas leidimas teikti šių kategorijų antžemines paslaugas, skaičių:

— bagažo tvarkymas;

— orlaivio stovėjimo vietoje teikiamos paslaugos,

— degalų ir tepalų tiekimas,

— atvežamų, išvežamų arba tranzitu perduodamų krovinių ir pašto tvarkymas tarp oro uosto pastato ir orlaivio.

Tačiau valstybės narės kiekvienos kategorijos antžeminių paslaugų teikėjų skaičiaus negali sumažinti daugiau kaip iki dviejų.

3. Be to, nuo 2001 m. sausio 1 d. bent vieno įgaliotojo paslaugų teikėjo tiesiogiai arba netiesiogiai negali kontroliuoti:

— oro uosto valdanti institucija,

— bet kuris oro uosto naudotojas, kuris per ankstesnius metus, kai tie paslaugų teikėjai buvo pasirinkti, vežė daugiau kaip 25 % keleivių arba krovinių, užregistruotų oro uoste,

— institucija, kontroliuojanti tą valdančiąją instituciją arba kitą oro uosto naudotoją, ar kurią tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoja ta valdančioji institucija arba kuris nors oro uosto naudotojas.

Tačiau 2000 m. liepos 1 d. valstybė narė gali reikalauti, kad šioje pastraipoje minėtas įpareigojimas būtų atidėtas iki 2002 m. gruodžio 31 d.

Komisija, kuriai padeda 10 straipsnyje nurodytas komitetas, tą prašymą išnagrinėja ir, atsižvelgdama į sektoriaus plėtrą ir ypač į padėtį oro uostuose, kai lyginama eismo apimtis ir struktūra, gali nuspręsti minėtą reikalavimą patenkinti.

4. Jeigu valstybės narės pagal straipsnio 2 dalį apriboja įgaliotųjų paslaugų teikėjų skaičių, jos oro uosto naudotojui, neatsižvelgiant į tai, kokia oro uosto dalis tam naudotojui yra paskirta, iš antžeminių paslaugų, kurioms taikomas apribojimas, negali uždrausti pagal straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytas sąlygas faktiškai pasirinkti bent iš dviejų antžeminių paslaugų teikėjų.

7 straipsnis

Saviteika

1. Valstybės narės pagal 1 straipsnyje nustatytą tvarką imasi būtinų priemonių siekiant užtikrinti laisvę į saviteiką.

2. Tačiau atliekant šias antžemines paslaugas:

— bagažo tvarkymą,

— orlaivio stovėjimo vietoje teikiamas paslaugas,

— degalų ir tepalų tiekimą,

— atvežamų, išvežamų arba tranzitu perduodamų krovinių ir pašto tvarkymą tarp oro uosto pastato ir orlaivio,

valstybės narės gali nustatyti teisę į saviteiką ne mažiau kaip dviems oro uosto naudotojams, jei jie buvo pasirinkti pagal atitinkamus, objektyvius, aiškius ir nediskriminacinius kriterijus.

8 straipsnis

Centralizuota infrastruktūra

1. Nepaisydamos 6 ir 7 straipsnių taikymo, valstybės narės antžeminėms paslaugoms, kurių dėl sudėtingumo, išlaidų arba poveikio aplinkai negalima išskirstyti arba dubliuoti, pavyzdžiui, su bagažo rūšiavimu, ledo nutirpdymu, vandens valymo ir degalų paskirstymo sistemomis susijusioms paslaugoms teikti naudojamą centralizuotos infrastruktūros valdymą gali paskirti oro uosto valdančiajai institucijai arba kitai institucijai. Valstybės narės gali nustatyti, kad antžeminių paslaugų teikėjai ir saviteiką taikantys oro uosto naudotojai tą infrastruktūrą privalo naudoti.

2. Valstybės narės užtikrina, kad tų infrastruktūrų valdymas būtų aiškus, objektyvus ir nediskriminacinis, o ypač kad jis nesudarytų kliūčių antžeminių paslaugų teikėjams arba saviteiką taikantiems oro uosto naudotojams patekti į rinką atsižvelgiant į šioje direktyvoje numatytas ribas.

9 straipsnis

Išimtys

1. Jeigu dėl ypatingų esamos erdvės arba talpos galimybių oro uoste apribojimų, taikomų atsižvelgiant į perpildymą ir ploto išnaudojimo koeficientą, oro uosto negalima atverti rinkai ir (arba) leisti atlikti saviteiką tiek, kiek yra numatyta šioje direktyvoje, atitinkama valstybė narė gali nuspręsti:

a) visame oro uoste arba jo dalyje apriboti vienos arba daugiau antžeminių paslaugų kategorijų, išskyrus 6 straipsnio 2 dalyje nurodytas kategorijas, teikėjų skaičių; šiuo atveju taikomos 6 straipsnio 2 ir 3 dalies nuostatos;

b) vieną arba daugiau antžeminių paslaugų kategorijų, nurodytų 6 straipsnio 2 dalyje, perduoti teikti vienam paslaugos teikėjui;

c) leisti ribotam oro uosto naudotojų skaičiui patiems sau teikti ne 7 straipsnio 2 dalyje nurodytų, o kitų kategorijų antžemines paslaugas, jeigu tie naudotojai buvo pasirinkti pagal atitinkamus, objektyvius, aiškius ir nediskriminacinius kriterijus;

d) uždrausti oro uosto naudotojams patiems sau teikti 7 straipsnio 2 dalyje nurodytų kategorijų antžemines paslaugas arba saviteiką leisti tik vienam oro uosto naudotojui.

2. Visose pagal straipsnio 1 dalį apibrėžtose išimtyse turi būti:

a) nurodyta antžeminių paslaugų, kurioms taikoma išimtis, kategorija arba kategorijos ir konkretūs esamos erdvės arba talpos galimybių apribojimai, kurie pagrindžia tą išimtį;

b) pateiktas atitinkamų priemonių planas apribojimams pašalinti.

Be to, išimtys neturi būti:

i) pernelyg prieštaraujančios šios direktyvos tikslams;

ii) iškraipančios antžeminių paslaugų teikėjų ir (arba) patiems sau teikiančių paslaugas oro uosto naudotojų konkurencijos sąlygas;

iii) išplečiamos labiau nei būtina.

3. Valstybės narės bent prieš tris mėnesius iki išimčių įsigaliojimo Komisijai praneša apie bet kurią išimtį, kurią tos valstybės suteikia pagal 1 straipsnio dalį, ir priežastis, dėl kurių tos išimtys suteikiamos.

Komisija sprendimų, apie kuriuos jai buvo pranešta, santraukas skelbia *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* ir ragina suinteresuotąsias šalis pareikšti pastabas.

4. Komisija atidžiai išnagrinėja valstybių narių pateiktus sprendimus dėl išimčių. Tuo tikslu Komisija atlieka išsamią padėties analizę ir ištiria atitinkamas valstybės narės pateiktas priemones, siekdama patikrinti, ar tariami apribojimai egzistuoja ir ar neįmanoma rinkos atverti ir (arba) užtikrinti, kad oro uosto naudotojai patys sau teiktų tiek paslaugų, kiek yra nurodyta šioje direktyvoje.

5. Papildydama tą tyrimą ir pasitarusi su atitinkama valstybe nare, Komisija valstybės narės sprendimą gali patvirtinti arba jam prieštarauti, jeigu Komisija laiko, kad nebuvo įrodyta, jog tariami apribojimai egzistuoja arba jog tie apribojimai nėra tokie griežti, kad dėl jų būtų galima taikyti išimtį. Komisija, pasitarusi su atitinkama valstybe nare, taip pat gali prašyti, kad valstybė narė iš dalies pakeistų išimties taikymo mastą arba kad ta išimtis būtų taikoma toms oro uosto arba oro uosto sistemos dalims, kuriose buvo įrodyta, jog tariami apribojimai egzistuoja.

Komisija sprendimą priima ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo valstybės narės pranešimo gavimo dienos ir tą sprendimą paskelbia *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.

6. Valstybių narių pagal straipsnio 1 dalį taikomų išimčių, išskyrus pagal straipsnio 1 dalies b punktą taikomas išimtis, galiojimo laikotarpis negali būti ilgesnis kaip trys metai. Valstybė narė ne vėliau kaip prieš tris mėnesius iki minėtojo laikotarpio pabaigos turi priimti naują sprendimą dėl bet kurio prašymo taikyti išimtį, kuri taip pat būtų taikoma pagal šiame straipsnyje nustatytą tvarką.

Pagal straipsnio 1 dalies b punktą taikomų išimčių galiojimo laikotarpis negali būti ilgesnis kaip dveji metai. Tačiau valstybė narė, remdamasi straipsnio 1 dalies nuostatomis, gali prašyti tą laikotarpį vieną kartą pratęsti dvejiems metams. Dėl to prašymo sprendžia Komisija, kuriai padeda 10 straipsnyje nurodytas komitetas.

10 straipsnis

Patariamasis komitetas

1. Komisijai padeda iš valstybių narių atstovų sudarytas patariamasis komitetas, kuriam pirmininkauja Komisijos atstovas.

2. Komitetas pataria Komisijai dėl 9 straipsnio taikymo.

3. Be to, Komisija su Komitetu gali tartis dėl bet kurio kito klausimo, susijusio su šios direktyvos taikymu.

4. Komitetas nustato savo darbo tvarką.

11 straipsnis

Paslaugų teikėjų pasirinkimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, siekiant parengti antžeminių paslaugų įgaliotųjų teikėjų oro uoste parinkimo tvarką, jeigu tų paslaugų teikėjų skaičius 6 straipsnio 2 dalyje arba 9 straipsnyje numatytais atvejais yra ribojamas. Rengiant tą tvarką, turi būti laikomasi šių principų:

a) tais atvejais, kai valstybės narės prašo parengti standartines sąlygas arba technines specifikacijas, kurių turi laikytis antžeminių paslaugų teikėjai, tos sąlygos arba specifikacijos parengiamos pasitarus su Oro uosto naudotojų komitetu. Standartinėse sąlygose arba techninėse specifikacijose nustatyti pasirinkimo kriterijai turi būti atitinkami, objektyvūs, aiškūs ir nediskriminaciniai.

Atitinkama valstybė narė, pranešusi Komisijai, į standartines sąlygas arba technines specifikacijas, kurių turi laikytis antžeminių paslaugų teikėjai, gali įtraukti įpareigojimą teikti viešąsias paslaugas tos valstybės narės teritorijos daliai priklausančiuose, komercinių interesų neturinčiuose periferinių arba besivystančių regionų, labai svarbių atitinkamai valstybei narei, oro uostuose.

b) *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* turi būti paskelbiama konkurso, kuriame gali dalyvauti bet kuris suinteresuotas antžeminių paslaugų teikėjas, tvarka.

c) Antžeminių paslaugų teikėjai pasirenkami:

i) oro uosto valdančiajai institucijai pasitarus su Oro uosto naudotojų komitetu, jeigu ta valdančioji institucija:

— neteikia panašių antžeminių paslaugų ir

— tiesiogiai arba netiesiogiai nekontroliuoja jokios pirmiau minėtas paslaugas teikiančios įmonės; ir

— nedalyvauja nei vienos tokios įmonės veikloje;

ii) visais kitais atvejais atranką vykdo valstybės narės kompetentingos institucijos, kurios yra nepriklausomos nuo atitinkamo oro uosto valdančiosios institucijos ir kurios pirmiau pasitaria su Oro uosto naudotojų komitetu ir ta valdančiąja institucija.

d) Antžeminių paslaugų teikėjai pasirenkami ne ilgesniam kaip septynių metų laikotarpiui.

e) Jeigu antžeminių paslaugų teikėjas savo veiklą nutraukia iki to laikotarpio, kuriam jis buvo pasirinktas, pabaigos, tas paslaugų teikėjas pakeičiamas taikant tą pačią tvarką.

2. Jeigu antžeminių paslaugų teikėjų skaičius yra apribotas pagal 6 straipsnio 2 dalį arba 9 straipsnį, oro uosto valdančioji institucija, jai netaikant 1 straipsnio dalyje nustatytos pasirinkimo tvarkos, antžemines paslaugas gali teikti pati. Taip pat oro uosto valdančioji institucija, netaikydama pirmiau minėtos tvarkos, įmonei gali išduoti leidimą antžemines paslaugas teikti atitinkamame oro uoste:

— jeigu oro uosto valdančioji institucija tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoja tą įmonę arba

— jeigu įmonė tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoja tą oro uosto valdančiąją instituciją.

3. Oro uosto valdančioji institucija praneša Oro uosto naudotojų komitetui apie pagal šį straipsnį priimtus sprendimus.

12 straipsnis

Salos oro uostai

Atsižvelgdama į 11 straipsnyje numatytą antžeminių paslaugų teikėjų pasirinkimą oro uoste, valstybė narė įpareigojimą teikti viešąsias paslaugas gali pradėti taikyti kitiems tos valstybės narės oro uostams, jeigu:

— tie oro uostai yra salose, esančiose tame pačiame geografiniame regione; ir

— kiekviename iš tų oro uostų per metus pervežama ne mažiau kaip 100 000 keleivių; ir

— tą įpareigojimo teikti viešąsias paslaugas išplėtimą patvirtina Komisija, kuriai padeda 10 straipsnyje nurodytas komitetas.

13 straipsnis

Konsultacijos

Valstybės narės pasirūpina, kad būtų organizuojamas privaloma oro uosto valdančiosios institucijos, Oro uosto naudotojų komiteto bei antžemines paslaugas teikiančių įmonių konsultacija dėl šios direktyvos taikymo. Šios konsultacijos metu, inter alia, aptariamos antžeminių paslaugų, kurioms pagal 9 straipsnio 1 dalies b punktą taikomos išimtys, kaina bei tų paslaugų teikimo organizavimas. Tokia konsultacija organizuojama bent kartą per metus.

14 straipsnis

Patvirtinimas

1. Valstybės narės gali nustatyti, kad antžeminių paslaugų teikėjas arba pačiam sau paslaugas teikiantis oro uosto naudotojas savo veiklą oro uoste gali vykdyti tik gavęs patvirtinimą iš valdžios institucijos, kuri nepriklauso nuo oro uosto valdančiosios institucijos.

Išduodant tokį patvirtinimą turi būti atsižvelgiama į patikimą finansinę būklę ir draudimo polisą, įrenginių, orlaivio, įrangos ir asmenų apsaugą bei saugą, taip pat į aplinkos apsaugą ir į tai, ar laikomasi atitinkamų socialinių teisės aktų.

Kriterijai turi atitikti šiuos principus:

a) įvairiems antžeminių paslaugų teikėjams ir oro uosto naudotojams jie turi būti taikomi tų teikėjų ir naudotojų nediskriminuojant;

b) jie turi būti taikomi atsižvelgiant į numatytą tikslą;

c) juos taikant negali būti labiau, negu numatyta šioje direktyvoje, ribojamos galimybės patekti į rinką arba varžoma laisvė į saviteiką.

Šie kriterijai yra skelbiami, ir antžeminių paslaugų teikėjui arba pačiam sau paslaugas teikiančiam oro uosto naudotojui iš anksto pranešama apie tvarką patvirtinimui gauti.

2. Patvirtinimo išdavimą atidėti arba patvirtinimą paskelbti netekusiu galios galima tik tada, jeigu antžeminių paslaugų teikėjas arba pačiam sau paslaugas teikiantis oro uosto naudotojas dėl savo veiklos neatitinka straipsnio 1 dalyje nurodytų kriterijų.

Apie priežastis, dėl kurių patvirtinimo išdavimas buvo atidėtas arba jis paskelbtas netekusiu galios, turi būti pranešta atitinkamam paslaugų teikėjui arba oro uosto naudotojui ir oro uosto valdančiajai institucijai.

15 straipsnis

Veiklos taisyklės

Valstybė narė gali, jeigu tam tikrais atvejais oro uosto valdančioji institucijos pasiūlymu:

— uždrausti antžeminių paslaugų teikėjui arba oro uosto naudotojui teikti antžemines paslaugas arba pačiam sau teikti paslaugas, jeigu tas teikėjas arba oro uosto naudotojas nesilaiko nustatytų taisyklių, kuriomis siekiama užtikrinti tinkamą oro uosto veikimą;

Tos taisyklės turi atitikti šiuos principus:

a) įvairiems antžeminių paslaugų teikėjams ir oro uosto naudotojams jos turi būti taikomos tų teikėjų ir naudotojų nediskriminuojant;

b) jos turi būti taikomos atsižvelgiant į numatytą tikslą;

c) jas taikant negali būti labiau, negu numatyta šioje direktyvoje, ribojamos galimybės patekti į rinką arba varžoma laisvė į saviteiką;

— ypač reikalaujama, kad antžeminių paslaugų oro uoste teikėjai, sąžiningai ir be diskriminacijos dalyvautų vykdant nacionalinės teisės aktuose arba taisyklėse nustatytą įpareigojimą teikti viešąsias paslaugas, įskaitant įpareigojimą užtikrinti nuolatinį paslaugų teikimą.

16 straipsnis

Patekimas į įrenginius

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad antžeminių paslaugų teikėjai ir pageidaujantys patys sau teikti paslaugas oro uosto naudotojai galėtų patekti į oro uosto įrenginius tiek, kiek jiems reikia vykdant savo veiklą. Jeigu oro uosto valdančioji institucija arba tam tikrais atvejais valdžios institucija, arba bet kuri kita tą valdančiąją instituciją kontroliuojanti įstaiga nustato su patekimu į oro uosto įrenginius susijusias sąlygas, jos turi būti atitinkamos, objektyvios, aiškios ir nediskriminacinės.

2. Antžeminėms paslaugoms teikti tinkama oro uosto erdvė įvairiems antžeminių paslaugų teikėjams ir patiems sau paslaugas teikiantiems oro uosto naudotojams, įskaitant neseniai į rinką patekusius paslaugų teikėjus, pagal atitinkamas, objektyvias, aiškias ir nediskriminacines taisykles ir kriterijus turi būti paskirstyta taip, kad pirmiau minėti paslaugų teikėjai galėtų naudotis savo teisėmis ir kad būtų užtikrinta veiksminga ir sąžininga konkurencija.

3. Jeigu už patekimą į oro uosto įrenginius imamas mokestis, jis nustatomas pagal atitinkamus, objektyvius, aiškius ir nediskriminacinius kriterijus.

17 straipsnis

Saugumas ir apsauga

Šios direktyvos nuostatos jokiu būdu neturi įtakos valstybių narių teisėms ir įsipareigojimams dėl teisėtvarkos, saugumo ir apsaugos oro uostuose.

18 straipsnis

Socialinė ir aplinkos apsauga

Nepažeisdamos šios direktyvos taikymo ir atsižvelgdamos į kitas Bendrijos teisės aktų nuostatas, valstybės narės gali imtis būtinų priemonių siekiant užtikrinti darbuotojų teisių apsaugą ir aplinkos apsaugą.

19 straipsnis

Nacionalinių nuostatų laikymasis

Antžeminių paslaugų teikėjas valstybėje narėje esančiame oro uoste privalo laikytis Bendrijos teisės aktus atitinkančių nacionalinės teisės aktų nuostatų.

20 straipsnis

Abipusiškumas

1. Nepažeidžiant tarptautinių Bendrijos įsipareigojimų, kai tik nustatoma, kad trečioji šalis dėl patekimo į antžeminių paslaugų arba saviteikos rinką:

a) valstybėje narėje įsisteigusiems antžeminių paslaugų teikėjams ir patiems sau paslaugas teikiantiems oro uosto naudotojams de jure arba de facto taiko ne tokias pačias priemones, palyginti su tomis priemonėmis, kurias valstybė narė taiko tos šalies antžeminių paslaugų teikėjams ir patiems sau paslaugas teikiantiems oro uosto naudotojams; arba

b) valstybėje narėje įsisteigusiems antžeminių paslaugų teikėjams ir patiems sau paslaugas teikiantiems oro uosto naudotojams de *jure* arba *de facto* taiko ne nacionalinį režimą; arba

c) kitose trečiosiose šalyse įsisteigusiems antžeminių paslaugų teikėjams ir patiems sau paslaugas teikiantiems oro uosto naudotojams taiko palankesnį režimą, lyginant su valstybėje narėje įsisteigusiais antžeminių paslaugų teikėjais ir patiems sau paslaugas teikiančiais oro uosto naudotojais;valstybė narė toje trečiojoje šalyje įsisteigusiems antžeminių paslaugų teikėjams ir patiems sau paslaugas teikiantiems oro uosto naudotojams pagal Bendrijos teisės aktus taikomus įsipareigojimus gali visiškai arba iš dalies sustabdyti.

2. Atitinkama valstybė narė Komisijai praneša apie kiekvieną teisių arba įsipareigojimų paskelbimą netekusiais galios arba laikiną jų taikymo sustabdymą.

21 straipsnis

Teisė apeliuoti

Valstybės narės arba tam tikrais atvejais oro uosto valdančioji institucija užtikrina, kad bet kuri teisėtų interesų turinti šalis dėl sprendimų arba atskirų priemonių, priimtų pagal 7 straipsnio 2 dalį arba 11–16 straipsnius, turi teisę apeliuoti.

Apeliacinį skundą turi būti įmanoma pateikti nacionaliniam teismui arba valdžios institucijai, išskyrus atitinkamo oro uosto valdančiąją instituciją, ir tam tikrais atvejais nepriklausomą valdžios instituciją, kuri tą valdančiąją instituciją kontroliuoja.

22 straipsnis

Informacijos perdavimas ir peržiūrėjimas

Valstybės narės Komisijai perduoda informaciją, kurios ji prašo, kad galėtų parengti ataskaitą apie šios direktyvos taikymą.

Ataskaita, su kuria pateikiami visi pasiūlymai peržiūrėti direktyvą, parengiama ne vėliau kaip iki 2001 m. gruodžio 31 d.

23 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip po metų nuo šios direktyvos paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* dienos, įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

24 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja 20 dieną po jos paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* dienos.

25 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge, 1996 m. spalio 15 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

B. HOWLIN

PRIEDAS

ANTŽEMINIŲ PASLAUGŲ SĄRAŠAS

1. Oro uoste teikiamos administracinės ir priežiūros paslaugos – tai:

1.1. atstovavimas ir ryšio su vietos valdžios institucijomis arba su bet kuriuo kitu subjektu užtikrinimas, išmokos oro uosto naudotojo vardu ir vietos suteikimas jo atstovo biurams įkurti;

1.2. krovinių kontrolė, pranešimų perdavimas ir telekomunikacijos paslaugos;

1.3. važtos pakavimo įrangos pakrovimas ir iškrovimas, laikymas ir valdymas;

1.4. visos kitos prieš skrydį, jo metu arba po skrydžio teikiamos priežiūros paslaugos ir visos kitos administracinės paslaugos, kurių prašo oro uosto naudotojas.

2. Keleivių aptarnavimas – tai visokeriopa pagalba atvykstantiems, išvykstantiems, persėdantiems į kitą orlaivį arba tranzitu vykstantiems keleiviams, įskaitant bilietų ir kelionės dokumentų kontrolę, bagažo registravimą ir jo vežimą į rūšiavimo vietą.

3. Bagažo paruošimas – tai bagažo paruošimas rūšiavimo vietoje, jo rūšiavimas, paruošimas išsiųsti, pakrovimas į įrenginius, kuriais bagažas iš orlaivio vežamas į rūšiavimo vietą, ir jo iškrovimas iš tų įrenginių ir atvirkščiai, taip pat bagažo vežimas iš rūšiavimo vietos į grąžinimo vietą.

4. Krovinių ir pašto tvarkymas – tai:

4.1. kroviniai: fizinis eksportuojamų, perkraunamų iš vieno orlaivio į kitą ir importuojamų krovinių tvarkymas, su tais kroviniais susijusių dokumentų, muitinės formalumų tvarkymas ir tokių apsaugos paslaugų teikimas, dėl kurių šalys susitaria arba kurias būtina teikti atsižvelgiant į aplinkybes;

4.2. paštas: fizinis gaunamo ir išsiunčiamo pašto, su juo susijusių dokumentų tvarkymas ir bet kurių apsaugos paslaugų teikimas, dėl kurių šalys susitaria arba kurias būtina teikti atsižvelgiant į aplinkybes.

5. Orlaivio stovėjimo vietoje teikiamos paslaugos – tai:

5.1. orlaivio manevravimas žeme atskrendant ir iškrendant (*);

5.2. pagalba stabdant orlaivį ir atitinkamų įrenginių pateikimas (*);

5.3. orlaivio ryšio su teikėju, kuris teikia paslaugas oro uosto kontroliuojamoje zonoje, užtikrinimas (*);

5.4. orlaivio pakrovimas ir iškrovimas, įskaitant tinkamų įrenginių pateikimą ir jų eksploatavimą bei įgulos ir keleivių vežimas iš orlaivio į oro uosto pastatą ir atvirkščiai, bei bagažo vežimas iš orlaivio į oro uosto pastatą ir atvirkščiai;

5.5. varikliams įjungti tinkamų įrenginių pateikimas ir jų eksploatavimas;

5.6. nusileidusių ir besiruošiančių išskristi orlaivių išjudinimas bei tinkamų įrenginių pateikimas ir eksploatavimas;

5.7. maisto ir gėrimų vežimas, jų pakrovimas į orlaivį ir iškrovimas iš jo.

6. Orlaiviams teikiamos paslaugos – tai:

6.1. orlaivio vidaus ir išorės valymas, tualetų tvarkymas, vandens pristatymas;

6.2. orlaivio salono vėsinimas ir šildymas, sniego ir ledo valymas nuo orlaivo, ledo nutirpdymas nuo orlaivio;

6.3. orlaivio salono pertvarkymas jame įrengiant tinkamą įrangą, tos įrangos saugojimas.

7. Su degalais ir tepalais susijusios paslaugos – tai:

7.1. degalų į orlaivius pylimo arba degalų išpylimo organizavimas ir vykdymas, įskaitant degalų laikymą bei tiekiamų degalų kokybės ir kiekybės kontrolę;

7.2. tepalų ir kitų skysčių papildymas;

8. Orlaivių techninė priežiūra – tai:

8.1. įprastinė prieš skrydį atliekama patikra;

8.2. papildomos paslaugos, kurių paprašo oro uosto naudotojas;

8.3. atsarginių dalių ir tinkamos įrangos tiekimas ir jų administravimas;

8.4. išankstinis tinkamos stovėjimo ir (arba) vietos angare užsakymas.

(*) Jeigu tų paslaugų neteikia skrydžių valdymo tarnyba.

9. Skrydžių paslaugos ir įgulos administravimas – tai:

9.1. pasiruošimas skrydžiui išskridimo oro uoste arba bet kurioje kitoje vietoje;

9.2. pagalba skrydžio metu, įskaitant, jei būtina, orlaivio skrydžio plano pakeitimą;

9.3. po skrydžio atliekamos paslaugos;

9.4. įgulos administravimas.

10. Antžeminio transporto paslaugos – tai:

10.1. įgulos, keleivių, bagažo, krovinių ir pašto vežimo tarp skirtingų to paties oro uosto pastatų organizavimas ir vykdymas, šioms paslaugoms nepriskiriant to paties pobūdžio vežimo tarp orlaivio ir to paties oro uosto teritorijoje esančios bet kurios kitos vietos;

10.2. bet kuris specialus transportas, kurio prašo oro uosto naudotojas.

11. Aprūpinimas maistu ir gėrimais:

11.1. ryšiai su tiekėjais ir administracija;

11.2. maisto produktų ir gėrimų bei jiems paruošti būtinos įrangos laikymas;

11.3. tos įrangos valymas;

11.4. įrangos, gėrimų ir maisto paruošimas ir tiekimas.